

staden og dens Nabokommuner. Disse Overvejelser har ikke ført til noget positivt Resultat. Deres Formaal var at skabe Muligheder for en Financiering og samtidig en saadan Nedbringelse af Bygherrerisikoen, at det kunde ventes, at Initiativ til Opførelse af Nybygninger derigennem i fremtrædende Grad kunde fremmes. Der har i de sidste halvandet Aar været ydet meget betydelige Bidrag til Boligbyggeriet, saavel fra Statens som fra Kommunens Side, uden at det har ført til det forønskede Resultat: Bolignødens Afhjælpning. Siden 10. September 1920 er der fra Statskassens Side ydet 21 Mill. Kr. som Tilskud og 25 Mill. Kr. som Laan i sekundære Prioriteter, altsaa et samlet Beløb af 46 Millioner. Som jeg gentagne Gange offentlig har erklæret, vil en fortsat Financiering i det Omfang og ud fra de samme Principper som hidtil ikke være mulig under Hensyn til de finansielle Tilstande i det hele taget. Og Formaalet med de Overvejelser, som jeg nylig har omtalt, var da dette at ordne Financieringsforholdene paa et saadant Grundlag, at de øvrige Ofre, som i første Række Staten skulde bringe, kunde blive væsentlig mindre. Men Forudsætningen var, at Planerne for dette Grundlags Fremskaffelse kunde finde Tilslutning fra samtlige politiske Partiers Side, og da dette ikke kunde opnaas, maa disse Planer betragtes som henlagt. Man maa da haabe, at den Overgangstilstand, som etableres ved det her foreliggende Lovforslag, i Forbindelse forhaabentlig med de friere Tilstande paa dette Omraade, som denne Lovgivning umiddelbart vil føre til, maa sætte Liv i Nybyggeriet i det Omfang, som man i vide Kredse af Befolkningen mener vil blive Tilfældet. Skulde dette ikke slaa til, er det muligt, at man paa ny maa optage Overvejelserne enten paa det nylig forladte Grundlag eller paa anden Maade. Men Forudsætningen for en effektiv Politik paa dette Omraade maa være den, at man finder Veje til at løse Vanskelighederne, uden at de medfører Udgifter for Statskassen, som blot i nogen Maade minder om Størrelsen af de Udgifter til Boligbyggeriet, som Staten har afholdt gennem de senere Aar. Som nævnt haaber jeg, at Forholdene mange Steder i Landet nu har afklaret sig saaledes paa Boligomraadet, at Overgangen til frie Forhold vil kunne foregaa uden Vanskeligheder. Det er Lovforslagets Hensigt at gøre et betydningsfuldt Skridt frem derimod, og det vilde jo være meget glædeligt, om dette Skridt kunde blive det sidste

og afgørende bort fra Huslejereguleringen og over til frie Forhold, saaledes som vi har kendt dem før Krigsaarene. Dog tør man naturligvis ikke vente, at dette skulde kunne naas for Hovedstadskommunernes Vedkommende, hvor der jo nok er længere Vej endnu at vandre frem mod normale Forhold til Trods for de, jeg kan gerne sige, uhyre Ofre, som baade fra Statens og Kommunens Side er bragt paa Boligbyggeriets Alter.

Jeg vil da slutte disse mine Udtalelser med at sige, at i det kommende Aar vil det altsaa ikke mindst for Husejerne være betydningsfuldt, at de ved Benyttelsen af det foreliggende Lovforslag, for saa vidt det ophøjes til Lov, dokumenterer, at vi kan gaa over til frie Forhold, uden at der opstaar Vanskeligheder, uden at det ledsages af Kaos paa Boligomraadet. Jeg siger, det er en betydningsfuld Opgave, som Husejerne rundt i Landet her vil faa at løse, og jeg forstaar de varme Ønsker, som man i disse Kredse nærer om at komme over til frie Forhold, snarest ske kan, ja, helst straks, men man vil selvfølgelig kunne give et Hovedbidrag til at faa dette Ønske opfyldt ved den Maade, hvorpaa det foreliggende Lovforslags Bestemmelser, efter at det er ophøjet til Lov for det kommende Aar, bliver benyttet fra Husejernes Side. Bliver Benyttelsen en saadan, som jeg haaber og venter, vil ogsaa dette Skridt, som nu gøres, blive for de allerfleste af Landets Egne og Byer — derom føler jeg mig overbevist — det sidste ud mod den fulde Frihed.

Jeg skal dernæst tillade mig at fremsætte *Forslag til midlertidig Lov om Tilskud til de kommunale Hjælpekasser*. Man har atter i Aar fra Krigsministeriets Side modtaget Underretning om, at Tilvejrbringelse af militære Styrker til de sønderjydske Landsdele delvis vil ske ved Indkaldelse af ekstraordinært Mandskab, og det foreslaas derfor, at Kommunerne skal være berettigede til fra Statskassens Side at kræve erstattet to Trediedele af det Beløb, som Hjælpekasserne maatte yde i Understøttelse i Anledning af Trang, som maatte opstaa som Følge af disse ekstraordinære Indkaldelser. Jeg skal anbefale dette Lovforslag til det høje Tings Velvillie, det er jo kun en Fornyelse af den hidtil gældende Lov.

Dernæst tillader jeg mig at fremsætte *Forslag til midlertidig Lov vedrørende Beskyttelse af Vandforsyningsanlæg*. Som ærede Medlemmer vil vide, blev der under 10.